

Is/ft /fO{ ofof]Svf /fli6«o ;+of]hg ;ldlt, j]nfot

Kirat Rai Yayokkha

NATIONAL COORDINATION COMMITTEE (NCC-UK)

“हाम्रो भाषा, धर्म, संस्कार तथा संस्कृतिको संरक्षण गरौं
हामी सबै मिलिजुलि माडखिम बनाउने प्रण गरौं ”

Is/ft /fO{ df^alvd tyf ;fs]nf :yn Joj:yfkg
;ldltsf]
cjwf/Off-kq

पृष्ठभूमि

हामी किरात राईहरु नेपालका आदिवासी भूमी पुत्र, मूल बासिन्दाको रुपमा परिचित मुख्य जाति हुँदाहुँदै पनि विविध कारणले आज संसारको विभिन्न देशहरुमा स्थायी रुपमा बसोबास गरीरहेका छौं । वसाई सरेने क्रम संगसँगै संसारकै अति विकसित मुलुकहरु मध्येको देश संयुक्त अधिराज्य बेलायतमा केहि समय अगाडि देखि स्थाई बसोबास गर्दै आएका छौं । विगत २ र ३ वर्षभित्रमा तुलनात्मक रुपमा बेलायतमा स्थायी बसोबास गर्ने राईहरुको संख्यामा निकै नै बृद्धि भएको छ । किरात राई यायोक्खा, बेलायतको तथ्याङ्क अनुसार हाल लगभग ९०० घर परिवार किरात राईहरु बेलायतमा स्थाई बसोबास गरीरहेका छन् ।

किरात राई यायोक्खाको दिर्घकालिन उद्देश्य अनुरूप हाम्रो भाषा, धर्म, संस्कार तथा संस्कृतिको संरक्षण र संबर्द्धन गर्ने उद्देश्यले २००४ सालमा बेलायतमा पनि किरात राई यायोक्खा राष्ट्रिय संयोजन समिति, बेलायतको गठन भएर कृयाशिल छ । स्थापनाकाल देखी हाल सम्म KRYNCC-UK ले गरेको कामहरुको समिक्षा र मुल्याङ्कन गर्दै हाम्रो भाषा, धर्म, संस्कार तथा संस्कृतिको संरक्षण र संबर्द्धन गर्ने जिम्मा भावि पिढिलाई हस्तान्तरण गर्न र हामी बेलायतवासी सबै किरात राईहरुको अस्तित्वको धरोहरको रुपमा अविच्छिन्न सधै रहि रहने एउटा साकेला स्थल तथा माडखिम (सामुहिक चुल्हाघर) अति आवश्यक भएको महसुस गरी यथासक्य चाँडो व्यवस्था गर्ने निर्णय भएको छ ।

किरात राई यायोक्खा आफैमा एउटा गैर नाफामुलक संगठन भएकोले यसको दैनिक, मासिक, त्रैमासिक र वार्षिक कार्यहरु सम्पादनको लागि सधै स्वयम सेवकहरुको भर पर्नुपर्ने वाध्यात्मक अवस्थामा यो कार्य सम्पन्न गर्न हामी सबैको सामुहिक प्रयास विना सम्भव छैन । किनकी यो कार्य सँग जोडिएको अर्को अष्टयारो पक्ष भनेको आर्थिक संकलननै हो, अहिलेको विषम परिस्थितिमा । तथापी माडखिम (सामुहिक घर) व्यवस्था गर्ने हाम्रो प्रयास भनेको हामी सम्पूर्ण राईहरुको लागि एउटा महत्वपूर्ण र ऐतिहासिक कार्य पनि हो । यो आयोजना सम्पन्न गर्न सकेको अवस्थामा बेलायतमा मात्र नभै विश्व भरि छरिएर रहेका किरात राईहरुको लागि एउटा सिङ्गो ऐतिहासिक नमुना बन्ने छ । हाम्रो भावि सन्ततिहरुले गर्व गर्न सक्ने एउटा दरिलो प्रमाण हुनेछ ।

सर्वमान्य प्राकृतिक नियम के हो भने, आखिर मानिस जन्मे पछि एक दिन यहि संसारमा मरेर जाने हो तर आज हामिले बेलायतको भुमीमा हाम्रो माडखिम (सामुहिक घर) स्थापना गर्न सक्यौ भने हाम्रो पुर्खाहरुले यो देशको लागि आफ्नो रगतले कोरेको ईतिहासको पानामा एउटा नया आयाम थपिने छ । जुन आयाम हाम्रो श्रद्धेय पुर्खाहरुको लागि हाम्रो तर्फबाट श्रद्धासुमन हुनेछ । यहि ईतिहास कोर्नको लागि सम्पूर्ण बेलायतवासी किरात राईहरु एकजुट भएर अगाडि बढ्नु पर्दछ । त्यसैले हामी भित्रको

आर्थिक, धार्मिक र सामाजिक कठिनाईहरूको बावजुद पनि तमाम बेलायतवासी किरात राईहरू तन, मन, धन र भावनाले एक भयौ भने सजिलै हाम्रो लक्ष्यमा पुग्नेछौ, यो विषयमा दुइमत छैन ।

हाम्रो कार्यक्रमिक योजनाहरू

१, बेलायतमा रहेका सबै राईहरूलाई पायक पर्ने ठाउमा एउटा घर जग्गा (माडखिम तथा साकेला स्थल) खरिद गर्ने । हामीले खरीद गर्ने जग्गामा बृहत कार पार्क बनाउन सकिने र सबै राईहरू साकेला नाचन अटाउन सक्ने क्षमाता भएको हुनेछ ।

२, माडखिम, (सामुहिक) घर भित्र निम्न लिखित कोठा तथा सेवाको व्यवस्था हुनेछ ।

क, एउटा सामुहिक चुल्हा घर तथा मुल चुल्हा कोठा, जहा सम्पूर्ण किरात राईहरूको जन्म देखि मृत्यु सम्मको सामुहिक संस्कार सम्पन्न गर्न सकियोस ।

ख, सभा कक्ष (हल) करिब २०० सिट क्षमता भएको कार्यक्रम संचालन गर्ने मन्च (स्टेज) समेत भएको हुनेछ ।

ग, किरात राई संग्राहलय (प्रदर्शनी कक्ष), सबै राईहरूको पौराणिक सरसमानहरू साथै भेषभुषा र गरगहना ईत्यादी सजाएर राख्उने कोठा (**हेछ्वाकुवा + तावामा र खियामा**) भएको ।

घ, किराया बेलायतको कार्यालय संचालन कोठा र अन्य आवश्यक कोठाहरूको निर्माण गर्न सक्ने क्षमाता भएको ।

आर्थिक संकलनका स्रोत तथा कार्यविधि

हाम्रो आयोजनाको प्रमुख आर्थिक श्रोत भनेको बेलायत निवासी किरात राईहरू नै भएकोले सम्पूर्ण राई वन्धुहरूको आर्थिक सहयोग अपरीहार्य छ । त्यसो भएकोले बेलायतमा कृयाशिल सम्पूर्ण प्रारम्भिक कार्य समितिहरूलाई सकृय बनाएर स्थानिय संयन्त्रको रूपमा उपयोग गरिनेछ । किरात राई यायोक्खाको स्थानिय समिति गठन नभएको क्षेत्रमा आर्थिक संकलन उपसमिति गठन गरेर आर्थिक संकलनको अभियानमा सहभागी गराइनेछ । आर्थिक संकलन कार्यमा सकृय उल्लेखित उपसमितिहरूलाई आवश्यकतानुसार प्रारम्भिक कार्य समितिमा रुपान्तर गरीनेछ । (**डडकास्टर, ब्रेकन, वेल्स तथा ईस्टहाम लण्डन**)

१, बेलायतमा वसोवास गर्नु हुने सम्पूर्ण किरात राई तथा सदस्य माहानुभाव ज्यूहरूबाट आर्थिक सहयोग, (**अनुमानित सदस्य घर संख्या ९००X५०० = ४५०,००० पाउण्ड**)

२, किराया बेलायतको सम्पूर्ण विशिष्ट संरक्षक सदस्य ज्यूहरू बाट विपेश आर्थिक सहयोग, (**१००० पाउण्ड ६८X१००० =६८,०००**)

३, बेलायती सेनामा सेवारत सम्पूर्ण किरात राई माहानुभावहरू वाट आर्थिक सहयोग, (**अनुमानित १००० परिवार संख्या, १०००X५०० = ५००,००० पाउण्ड (कम्तिमा ५०० पाउण्ड)**)

४, अन्य विभिन्न देशहरूमा रहेका किरायाहरू जस्तै हङ्कङ्ग, मलेशिया, कतार, सिंगापुर, अमेरिका, ब्रुनाई, सिक्किम, कोरिया, अस्ट्रेलीया र नेपालमा समेत सहयोगको अनुरोध गरिनेछ ।

आर्थिक संकलन तथा प्रचार प्रसारको कार्यक्रम किरात राई माडखिम तथा साकेला स्थल व्यवस्थापन समितिको अभियानलाई व्यवस्थित र प्रभावकारी बनाउनको लागि चरणबद्ध रूपमा निम्न लिखित कार्यहरू संचालन गरिनेछ ।

- १, कार्यक्रमको प्रारूप तथा योजनाको बारेमा व्यवस्थापन समितिको बैठकको आयोजना गरी पारीत प्रस्तावलाई राससमा अनुमोदन गराएर कृयाशिल सम्पूर्ण प्राकासहरूमा सर्कुलर गर्ने ।
- २, प्राकासहरूको आयोजनामा स्थानिय भेला तथा गोष्ठी मार्फत वेलायत वासी सम्पूर्ण किरात राईहरूको घरघरमा हाम्रो आयोजनाको स्पष्ट जानकारी पुर्याउने ।
- ३, माथि उल्लेखित १ र २ प्रकरणको कार्यक्रमहरू सम्पन्न गरी सके पछाडि प्राप्त सल्लाह र सुभावको आधारमा राष्ट्रिय भेलाको आयोजना गरिनेछ । त्यस भेलामा उपस्थित प्रतिनिधी तथा पर्यवेक्षक किरात राईहरूको सामुहिक निर्णयको आधारमा किरात राई माडखिम तथा साकेला स्थल व्यवस्थापन समितिको आर्थिक सहयोग संकलन शुरु गरिनेछ ।

प्रस्तावित मान सम्मानहरू

यस ऐतिहासिक संरचनालाई मुर्तरूप दिन यथासक्य सहयोग गर्नुहुने सम्पूर्ण सहयोगदाता माहानुभावहरूलाई संस्थाको तर्फबाट सम्मान गरिने निर्णय भएको कुरा सगौरव जानकारी गराउन चाहान्छौ । किरात राई यायोक्खा द्वारा प्रदान गरीने तपसिल बमोजिमको श्रेणी ग्रहण गरि विशेष सम्मानद्वारा सदियौ, शताब्दीसम्म आफ्नो पवित्र नाम अमर बनाउनु भई भावि सन्तानको लागि ईतिहास रेखाङ्कन गर्ने यस शुभअवसरमा हजुरहरूलाई हार्दिक अनुरोध गर्दछौ ।

- १, ५०१ देखि १००० सम्म सहयोग गर्नुहुने माहानुभावहरूको तिन पुस्ते नाम र ठेगाना समेत खुलाई अनुदान रकमको विवरण उल्लेख गरी संस्थाको लेखा पुस्तिकामा सुरक्षित राखिनेछ । साथै सहयोग रकम उल्लेखगरी श्रीमान/श्रीमतीको नाममा प्रमाण-पत्र प्रदान गरीने छ । संस्थाको web site मा दम्पतीको फोटो राखिनेछ । संस्थाको मुखपत्रमा अनुदान रकमको विवरण सहित श्रीमान/श्रीमतीको नाम र ठेगाना प्रकाशन गरिनेछ ।
- २, १००१ देखि २००० सम्म सहयोग गर्नुहुने माहानुभावहरूलाई नं १ को अतिरिक्त माडखिम निमाण कार्य सम्पन्न भए पछाडी गठन गरिने माडखिम व्यवस्थापन समितिको संरक्षक/ट्रष्टीको सम्मानित ओहदामा मनोनयन गरीनेछ । श्रीमान/श्रीमतीको फोटोमा ठेगाना र अनुदान रकम खुलाई माडखिम भित्र सजाउनको साथै उहाहरूको नाम, ठेगाना र अनुदान रकमको विवरण खुलाई ताम्रपत्रमा राखिनेछ ।
- ३, २००१ देखि ५००० सम्म सहयोग गर्नुहुने माहानुभावहरूलाई नं २ को अतिरिक्त कदरपत्रले सम्मान गरिनेछ । सम्पुर्ण परिवारको फोटो माडखिमको विशेष स्थानमा सजाईनेछ ।
- ४, ५००१ देखि १०,००० सम्मसहयोग गर्नुहुने माहानुभावहरूलाई नं ३ अतिरिक्त श्रीमान/श्रीमतीको फोटो ताम्रपत्रमा तयार गरी माडखिमको विशेष स्थानमा सजाईनेछ । विशेष सम्मानपत्र प्रदान गरिनेछ ।
- ५, १०,००१ देखि १९,९९९ सम्म सहयोग गर्नुहुने माहानुभावहरूलाई नं ४ को अतिरिक्त सम्पुर्ण परिवारको फोटो विशेष शिलालेखमा तयार गरी माडखिमको विशेष स्थानमा सजाईनेछ ।

६, २०,००० सहयोग गर्नुहुने माहानुभावहरूलाई नं ४ को अतिरिक्त ईच्छाएको व्यक्तिको अर्धकदको मुर्ती माडखिमको अगाडि नाम, ठेगाना, अनुदान रकम समेत खुलाई सजाएर राखीनेछ ।

माडखिम तथा साकेलास्थल खरीद गर्ने निर्णय सम्बन्धी कार्यविधी

समितिले आफ्नो कार्य योजनालाई प्रभावकारी रूपमा संचालन गर्नको निम्ती साकेला स्थलको जग्गा खोजी तथा मुल्याङ्कन उपसमिति र माडखिम तथा साकेला स्थल निर्माण उपसमितिको गठन गरिनेछ ।

यसको अतिरिक्त समितिले साकेला स्थलको जग्गा खरीद गर्दा निम्न लिखित कार्यविधी तथा सर्तहरूको आधारमा निर्णय गरिने छ ।

- क. किरात राई यायोक्खा राष्ट्रिय संयोजन समिति वेलायतको सर्वसम्मत निर्णयबाट - यो सर्वसम्मत निर्णय गर्दा निम्न लिखित सर्तहरू पुरा गरिने छ ।
किराया वेलायतको सर्वसम्मत निर्णयको आधार, कृयाशिल प्राकासहरूको सल्लाह तथा सुभाबलाई बनाईने छ ।
- ख. प्रकरण क को कार्यान्वयन गर्दा किरात राईहरूको वेलायतमा भएको सघन बसोवासलाई प्राथमिकता दिईनेछ ।
- ग. जग्गाक खरीदको निर्णय गर्दा कम्तिमा ३ वटा उपयुक्त जग्गाको खोजी गरेर तुलनात्मक अध्ययन गरेर मात्र प्रस्तावित जग्गा खरीदको निर्णय गरिनेछ ।
- घ. माथि उल्लेखित ख र ग को अतिरिक्त प्रस्तावित जग्गाको उपयोगिता र मुल्यालाई समेत अन्य उपयुक्त प्रस्तावसंग तुलनात्मक रूपमा मुल्याङ्कन गरिने छ ।
- ङ. माथि उल्लेखित प्रकरणको आधारमा निर्णय गर्न नसकेको खण्डमा सम्पूर्ण आर्थिक सहयोग दाताहरूको मताधिकारको आधारमा अन्तिम निर्णय गरिनेछ । आवश्यक परेको खण्डमा यसको कार्यविधी तथा नियमावली समितिले तयार गरेर लागु गर्नेछ

आर्थिक संकलन तथा कोषको संचालन

किरात राई माडखिम तथा साकेला स्थल व्यवस्थापन समितिद्वारा आफ्नो छुट्टै बैंक खाता खोलेर संचालन गरीने छ । यस खातामा संकलन भएको रकमबाट यस आयोजनाको प्रयोजनको लागि भएको खर्चहरू वेहोरीने छ ।

समितिको खातामा निम्न लिखित रकमहरू जम्मा गरीने छ :

- १, किरात राई माडखिम तथा साकेला स्थल व्यवस्थापन समितिको अनुरोधमा सम्पूर्ण किरात राईहरूले आर्थिक सहयोग वापत उपलब्ध गराएको रकम ।
- २, उपरोक्त प्रयोजनको लागि अन्य संघ सस्थाहरू मार्फत सहयोग वापत प्राप्त रकम ।
- ३, किरात राई यायोक्खा राष्ट्रिय संयोजन समिति वेलायतले उपरोक्त प्रयोजनको लागि उपलब्ध गराएको रकम ।

अन्त्यमा यस ऐतिहासिक महान कार्य सम्पन्न गर्ने अनुरोधलाई लिएर हामी यहाँहरूको घर आगनमा अवस्थ आउने नै छौं । हाम्रो अनुरोधलाई आत्मसाथ गरेर यहाहरूको स्वच्छ भावनाले सहयोग गर्नु हुनेछ भन्ने हामीलाई पूर्ण विश्वास छ ।

सुनिमा र पारुहाङ्गले हामि सबैको कल्याण गरुन !!!

किरात राई यायोक्खा माडखिम तथा साकेलास्थल व्यवस्थापन समिति, वेलायत